

PRILOGA PVG-VIII/7

METODE ZA POPIS TAL NA STALNIH OPAZOVALNIH PLOSKVAH

1. Splošna določila

Inventura se izvaja na vseh stalnih opazovalnih ploskvah. Popis se na vsaki ploskvi ponovi vsakih 10 let.

2. Metodologija inventure

2.1 Izbira vzorčnih mest

Vzorci tal naj bodo statistično reprezentativni za stanje na ploskvi. Vzorce se odvzame iz izkopanega talnega profila in/ali iz vrtnin. Vzorce se odvzame tako, da se v največji možni meri prepreči poškodbe koreninskih sistemov vzorčenih dreves.

2.2 Splošne informacije

Zbere se naslednje splošne informacije:

- številka ploskve in
- datum vzorčenja in analize.

2.3 Pedološke in fizikalne značilnosti vzorčene ploskve

Pedološki opis se izvede za vsako vzorčno ploskev. Priporoča se, da se izkoplje talni profil, ki se ga izkoplje v blažilnem pasu, skladno s smernicami FAO (*FAO guidelines for soil description, 3. Izdaja (popravljen), Rim 1990*). Paziti je potrebno, da se opis profila opravi na mestu, ki je reprezentativno za vzorčno ploskev. Priporoča se, da se prostorninska masa določi neporušenim vzorcem tal in se s tem omogoči izračun celokupne vsebnosti hranil. Če se prostorninske mase v suhem stanju ne določi, se ta parameter smiselno oceni. Določitev teksture tal je obvezna.

2.4 Metoda vzorčenja

Vzorce tal se odvzame glede na globino ali horizont. Za vsako vzorčeno plast ali horizont se odvzame vsaj en reprezentativen združen vzorec ali več posameznih vzorcev. Zabeleži se število vzorcev v združenem vzorcu in datum vzorčenja.

Organski (O in H)* plasti se vzorčita posebej. Pri vzorčenju iz vnaprej določenih globin, se uporabi naslednja delitev plasti:

---

* H - horizonti ali plasti: plasti, v katerih prevladuje organski material, ki je nastal zaradi kopičenja nerazkrojenega ali delno razkrojenega organskega materiala na površju tal, ki je lahko podvodno. Vsi H-horizonti so daljša obdobja nasičeni z vodo ali pa so bili nasičeni z vodo nekoč. H-horizont je lahko na vrhu mineralnega dela tal ali v katerikoli globini pod površjem, če je zasut. O-horizonti ali plasti: plasti, v katerih prevladuje organski material, ki ga sestavlja nerazkrojen ali delno razkrojen opad, kot so listi, iglice, vejice, mah in lišaji, in se je nakopičil na površju; lahko so na vrhu mineralnega ali organskega dela tal. O-horizonti daljša obdobja niso nasičeni z vodo. Mineralna frakcija takega materiala je le majhen odstotek volumna materiala in na splošno mnogo manj kot polovica teže. O-plast je lahko na površju tal ali v katerikoli globini pod površjem, če je zasuta. Horizont, nastal s premeščanjem organskega materiala v mineralno podtalje ni O-horizont, čeprav nekateri horizonti, nastali v tej snovi, vsebujejo veliko organske snovi.

- 0 - 10 cm (priporoča se ločen vzorec za 0 – 5 cm in za 5 – 10 cm)
- 10 - 20 cm
- 20 - 40 cm
- 40 - 80 cm

2.5 Prevoz, skladiščenje in priprava vzorcev

Vzorci se prevažajo in shranjujejo tako, da so njihove kemične spremembe čim manjše. Zabeleži se postopke prevoza in shranjevanja vzorcev (vključno s čakalnimi dobami). O težavah in odstopanjih od teh postopkov je potrebno podrobno poročati. Priporočeno je, da se del vzorcev shrani v banki vzorcev tal, da se jih lahko uporabi za primerjave pri prihodnjih vzorčenjih (npr. čez 10 let). Pred analizo se vzorcev ustrezno pripravi. Odstrani se večje delce (>2 µm), vzorcev se posuši (na največ 40°C) ter zmelje ali presejeje.

2.6 Analitske metode

Za posamezne talne parametre, so predpisane analitske metode. V primeru, da se uporabi druge metode, se podrobno opiše primerljivost rezultatov analiz in navede rezultate analiz.

Predpisani parametri ter odobrene analitske metode so zapisane glede na priporočila EU v »**Navodilih za vzorčenje in analizo tal, IIIa**« (UN ECE, ICP Forests' Manual on methods and criteria for harmonized sampling, assessment, monitoring and analysis of the effects of air pollution on forests, *IIIa Sampling and Analysis of Soil*, Part IIIa; 2003) oz. z njihovimi posodobljenimi verzijami.

Pregled kemijskih parametrov tal:

Parametri	Organski horizonti	Mineralni horizonti
masa frakcij na ha (tla, korenine, skele, vlaga)	x	
tekstura		x
PH [0,01M CaCl ₂]	x	x
C, N, S	x	x
CaCO ₃		x
KIK – kisli	x	x
Oxalat ekstrakt: Fe, Al		x
SPF: P po kislinskem razkroju	x	x
K, Ca, Ca, Mg, Mn po kislinskem razkroju	x	
Cu, Zn po kislinskem razkroju	x	x
ET AAS: Pb, Cd	x	x

Analizira se lahko več, vse ali del neobveznih parametrov.

Parametri	Organski horizonti	Mineralni horizonti
masa frakcij na ha (tla, korenine, skele, vlaga)	x	
tekstura		x
PH [0,01M CaCl ₂]	x	x
C, N, S	x	x
CaCO ₃		x
KIK – kisli	x	x
Oxalat ekstrakt: Fe, Al		x
SPF: P po kislinskem razkroju	x	x
K, Ca, Ca, Mg, Mn po kislinskem razkroju	x	
Cu, Zn po kislinskem razkroju	x	x
ET AAS: Pb, Cd	x	x

Analizira se lahko več, vse ali del neobveznih parametrov.

2.7 Prenos podatkov

Podatke se vpisuje v obrazce 3a, 3b in 3c (glej Prilogo PVG-VIII/15a).